

קוראיה

התותחים לא מצחיקים

בפאנמונג'וס נמשכו הוויכוחים בלי סוף, התלפו קציני שני הצדדים לפעמים חיוכים, לפעמים גידופים. בקווי החזית המושלגים רב צו חיילי שני הצדדים בשוחותיהם הקרות, שמחו כי הקרבות חדלו למעשה. מכיון שאיש מהם לא רצה למות ביום האחרון של המלחמה, ואיש לא היה בטוח אם המלחמה לא תיגמר למחרת. לא היה להם חשק רב לצאת לפטרולים, ולא כל שכן להסתערות.

אולם בחזית אחת נמשכה המלחמה ללא הפוגה: החזית שבאור. בחודש ינואר איבד גייס האויר החמישי 52 מטוסים בקרב, אשר 44 מהם הופלו עלידי תותחים אנטי אוויריים. היתה זאת רשימת האבדות החודשית הח" מורה ביותר מאז פרוץ המלחמה.

בחלקה נובעת מפלה זו מהופעת מספרים גדלים והולכים של מטוסי סילון סובייטיים מטיפוס מיג, שהם הטובים בעולם, בחיל האויר הסיני. מפצץ רגיל, בעל מנועי מדחף, דומה למטרה דוממת כשעט עליו מטוס כזה, העולה עליו פי כמה במהירות.

אולם גרועים ממטוסי הסילון היו התותחנים האנטי-אוויריים. עד כה היו תותחים אלה צעצועים, שאך העלו צחוק על שפתי הטייפים שצברו על פניהם. אולם עתה חדלו התותחנים להיות מצחיקים. לא זה בלבד שהופיעו גימ אותם באופן אוטומטי אל המטוס המת קרב, אלא שגם התותחנים הקטנים יותר החלו להיות מסוכנים בידי תותחנים שאומנו כה לכה ורכשו להם נסיון במקצוע.

מפקדי חיל האויר האמריקאי לא יכלו עוד לשטש את העובדות, להסתיר כי חיל האויר האמריקאי המפואר סופג תבוסות חמורות מידי חיל האויר וחיל התותחנים הצעירים בעולם. הם סבירו כי אין למנוע מצב זה כל עוד מחכים מטוסי הצייד והתותחנים של האויר למטוסים האמריקאים בכמה שטחים צפופים. התרפה היחידה היא להחזיק בהלחימה האווירית, לאיים על אלף מטרות חד שות בעורף האויב במגנוריה ביבשת סין, להשמיד את שדות התעופה מהם ממריאים מטוסי המיג. להכריח את האויב לפזר את כוחותיו, במקום לרכזם.

לא היה עוד כל ספק שאם ייכשל המשא ומתן באוהל של פאנמונג'וס תתקבל הצעה זאת, תיפתח מלחמת אוויר בלתי מוגבלת בגד סין העממית. מה שלא היה ברור: אם גם במלחמה זו תהיה עליונות לחיל האויר האמריקאי אשר מטוסי הסילון שלו נופלים מריביהם הסובייטיים הן באיכות והן בכמות, ואשר עיקר כוחו במפציצים מסוג ב-36, אשר התישנו כמעט עד כדי חוסר תקווה בת נאי הלחימה החדשים.

מאלאיה

נקמת האח התאום

ב-24 לדצמבר 1941, 17 יום לאחר ההתקפה על פרל הרבור, הגיש הלייטננט-גנרל סיר קי ימאשית, מפקד חיל הפלישה היפאני למאלאיה, שהתפרסם בכינויו "גנרל מאלאיה", הצעת כניעה ללויטננט הגנרל הבריטי א. א. פרסיבל. העולם עקב אחר מאבקם הגורף של 30 אלף החיילים (אנגלים, אוסטרלים וגורקה) שניסו לעכב ללא הצלחה 200 אלף יפאנים תוקפניים ביערות העד של מאלאיה, כשהילידים המאלאיים בוגדים באימפריה: חיילים בריטיים נורו בגב וחיילי גורקה הר דיים נשחטו. ההצעה היפאנית נוסחה ברוח פשרה וכללה הנחות רבות והגנרל הבריטי עצמו שוכנע בחוסר הסעם שבמשכת המאבק. שש שעות לאחר קבלת האולטימטום הב ריק הגנרל פרסיבל לצרציל ושאל לדעתו. מברק תשובתו של צרציל: ניתנת לך ההר שאה לנהוג לפי הבנתך, כפי שיכתיבו זאת השיקולים המקומיים. ברם, הרשני להביא לתשומת לבך את תקוותו של הוד מלכותו ג'ורג' השביעי כי תדע לתחזיק בסגנון, הית לום אשר בכתר האימפריה. אך כעבור חודש יום, 24 לפברואר 1942, קרסה סגנון תחתיה ונפלה לידי היפאנים.

תושבי העיר שהיו 70 אחוז סינים ו-15 אחוז הודים נשארו נאמנים לשלטון הבריטי גם בימים הקשים של הכיבוש היפאני. באוגוסט 1945 משוכנסו הגייסות הבריטיים העיר וה נתקבלו בשמחה והממשלה הבריטית חש בה לחזש ימית קדם בסגנון. הכל נראה טוב ויפה עד 1947, שעה שהתחיל המרד ה מאלאיי שנוהל בידי יושבי הספר והגינגל. הסינים והמחילו מתמרדים נגד בעלי המטעים, הבריטים ומשפחות הודים נשחטו ונורו. השבוע נחתה מהלומה נוספת. תוך 4 דקות

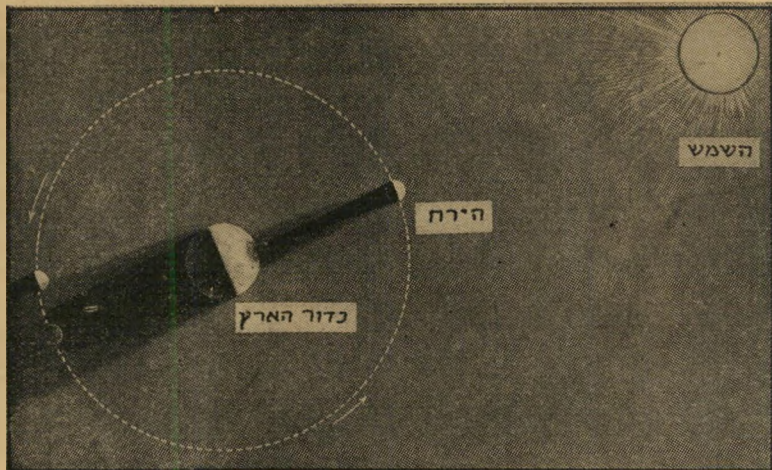
עלה בית-חרושת ענק בריטי לייבוש גומי גול-מי, גירסאנג, באש וגנרם נזק של מיליון לירות שטרלינג. באותו רחוב בו קיבל הג'נרל יאמשיטה היפאני את כניעתו של פרסיבל הבריטי פרצו כשעה וחצי אחר שאחרוני הפועלים עזבו את בית-החרושת להבות מכל פינות הבניין, ענן עשן שחור וסמך התאבק מאלפיים טון הגומי הגולמי והעב על שמי סגנון. משך שעתיים לא הצליחו הכבאים לגשת למקום מחמת החום העצום.

אוסטרליה

המסכן אינו מסכן

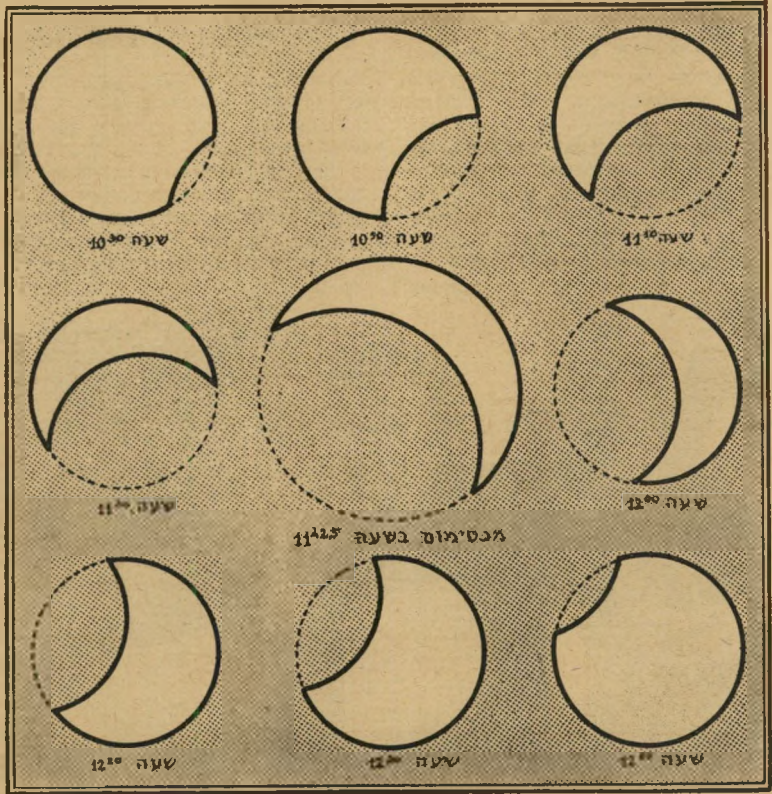
סוסי המירוץ באוסטרליה חיים חיי מלכים, בהשוואה לחיי של האוסטרלי הממוצע שהם כשלעצמם אינם רעים כלל, כותב סופר העולם הזה, במלבורן: אורחותיהם משוכללות בכל ההמצאות החדשות: מאזורים, תנורים, מס' בחים, בתי-מרמץ (עם חרסינה), שדרות-סילול

ליקוי חמה של ה-25 לפברואר 1952



עיקרון הליקוי: כאשר שלישיית השמש, הירח וכדור הארץ מזדמנת כך שהירח במסלול מופיע בין השמש לכדור הארץ (כבציר למעלה) מתהווה ליקוי חמה. על פני חלק כדור הארץ בו נופל צל הירח חל ליקוי, משתרר חשכה והכוכבים נראים בשמים. כיוון שצל הירח מורכב משני חלקים, כהה ובהיר יותר, על פני חלק כדור הארץ בו נופל הצל המלא חל ליקוי מלא (כל השמש מכוסה) וסביב לאזור הצל המלא אזורים בהם מתארע ליקוי חלקי כזה שיחול בישראל ב-25.2.1952.

פרשת הליקוי: ב-10.22 יתחיל הליקוי בצדה הימני התחתון של החמה, יגיע למכסימום ב-11.42 ותחצית השנייה, כאשר כשבעים אחוזים של פני החמה יהיו מכוסים ויסיימו ב-13.01 בצדה השמאלי העליון. תשעת מצבי השמש משונה דקות אחר התחלת הליקוי (10.30) עד 11 דקות לפני סיומו (12.50) נראים בציר (למטה) כשהחלק המוסתר של החמה הולך וגדל עד למכסימום ואחר הולך וקטן.



וחיי חברה עשירים. מלבד זאת זוכים הסי-סים לפרסומת רבה בעתונות וחייהם האישיים של בחירי 1500 סוסי המירוץ של מלבורן נידונים בפורטרוס בעמודם האחרון של עתוני אוסטרליה בני 24 העמודים, המוקדש כולו לסוסים.

אולם אין הסוסים מסתפקים בעמוד אחורי בלבד וקורה שמעל לעמוד הראשון, המוקדש כולו לקרבות קוראיה, מופיעה כותרת ענק אדומה ושאלת באותיות קידוש לבנה: חביב הקהל רייני דיי (יום גשם) לקה בשלשול! האם ישתתף במירוץ? התוצאה: שיחת היום

שכונה הודית סמוכה סרפה כולה 300 איש נשארו ללא קורת גג ורק בחצות לילה כותבה השריפה.

סופר העולם הזה, דוד בן-דוד, חזה ממכר גית-משא צבאית ששימשה במת-חיון לרא-שי הצבא והמשרטה יחו עם סינים נעדרים הבעה בעשן שעלה לגובה 700 מטר. שעתים לאחר מכן הוברר רקע ההצתה כאשר נעצר מנהל העבודה הסיני בי ה-23 קייזר שהודה בהצתה והסתייע בהסבר מקורי: אותו יום קיבל הודעה כי אחיו התאום, חייל הצבא הסיני העממי, נפל בקוראיה.

העיקרית של תושבי מלבורן היא סוסים ואוי לאדם שלא יוכל להביע דעה כל שהיא על סיכויו של הסוס היידוג'ו (מימן) לזכות במירוץ. התוצאה השנייה: באוסטרליה נהר גים שני חגים לאומיים בלבד: יום הולדתה של המלכה וחת הסוסים, יום המירוץ השנתי. סוסי המירוץ האוסטרליים, שנבחרו בין מנצחי התחרויות השבועיות של כל ימות השנה, מופיעים לפני ציבור של מיליון איש המתערבים ביניהם על התוצאות. הזוכים ה-עיקריים הם בעלי הסוסים הנהנים מארבע חמישיות של הפרסים. אולם מלבד ההתערבות יות הרשמיות בשדה המירוץ נערכת גם הג'רלה שסכום פרסיה הוא 200 אלף לירות וה-זוכה הוא בעל מספר הסוס המנצח (שאת מספרו רכש בחצי לירה). החודש נקבע ל-15001 לירות, הבא בין הפרס הגדול של 25 אלף לשני בן ה-15 אלף, והגיתן למסכן אשר מספרו כמעט וזכה, כלומר: בעל המספר הסידורי הבא אחר המספר הזוכה.

מדע

אסור להסתכל בשמש

מרדכי הקה, 43, שלמד מדעי הפיסיקה והמתמטיקה באוניברסיטת קראקוב, פולין, גילה השבוע לתושבי המדינה סוד שהיה ידוע לו מזה שנים מספר: ב-25 לחודש פברואר יוכלו ישראלים לחזות במחזה נדיר. ביום השני יתגלה ברחבי המדינה ליקוי חמה חל-קי, שיכסה שלושת רבעי קוטרה של הש-מש.

הקה, אשר נוסף להיות מורה לפיסיקה ולמתמטיקה, הנו אסטרונום, חישב את ה-תופעה לפני שנתיים ע"י חישובים מתמטיים שערך בעזרת אלמנק לספנות ואסטרו-נומיה המצוי בידו והמוצא ע"י האדמירליות הבריטית בלונדון. לפי חישובים המסתייעים בנתונים שבספר הקה קבע את מקום ה-גלות תופעות הליקוי, גודלן וזמן הופעתן, אולם קשרו עם המכונים האסטרונומיים ש-סיפקו לו עד כה חומר על ההתפתחות האח-רונות במקצוע, הופסק חלקית אחר שמשרד האוצר סירב להקציב לו שמונה דולר לשנה לחשולם דמי חברותו במכונים.

לאחר שקבע בבירור שליקוי-חמה מלא לא ייראה בישראל עד שנת 2163, התנחם מרדכי הקה בליקוי החלקי הגדול, שית-גלה על פני שלושת רבעי קוטר השמש, שעה שהירח יעבור במסלול תנועתו החדשי סביב הארץ, בין כדור הארץ ובין השמש. בגלל היותו בלתי שקוף ובלתי מאיר יטיל הירח צל על אזורים שונים של הארץ, אשר תוש-ביהם כתושבי ישראל יראו את השמש כש-היא מוסתרת כולה או בחלקה עלידי הירח. ה-י והו עלו לגרדום. תאריכים היסטו-ריים רבים, שלא ניתנו לקביעה מדויקת, נק-בטנם שוכללה האסטרונומיה המודרנית, נק-בעו בודאות לתקופה של 3370 שנה (משנת 1207 לפני ספירת הנוצרים עד 2163 לאח-ריה). לדוגמה: במאה השביעית לפני ספירת הנוצרים נערך קרב גדול בין המדים והלו-דים על גדות נהר היליס שבאסיה הקטנה. באמצע הקרב, שעה שהצדדים נלחמו בזעם רב, החל ליקוי חמה. אור היום הלך ונחלש עד אשר השמש ככתה לגמרי. החשכה שנ-שררה הטילה אימה גדולה על הצבאות הלו-חמים ולאחר שנפסק הקרב נחתמה, בו ביום, ברית שלום בין הצדדים האויבים. תאריך הקרב ההיסטורי היה בלתי מדויק, אך החוק-רים קבעו באמצעות האסטרונומיה בודאות את תאריכו ליום הליקוי ב-30 לספטמבר 610 לפני ספירת הנוצרים.

הליקוי שנקבע ע"י החוקרים כקודם ביו-תר אירע בסין, 2137 שנה לפני הספירה, וב-גללו הועלו לגרדום שני האסטרונומים של המלך הסיני, הי והו, לאחר שהאושמו על עליה מראש.

מרדכי הקה, השמח לקראת תופעת הלי-קי, אשר עפ"י חישוביו תסתים בשעה 1.01 אחה"צ, הזהיר את המתכוננים להזין את עניניהם בחמה הקלוק לא לעשות זאת בעין גלויה. על המתכונן להצטייד בזכוכית מפר-ייתת, אותה יוכל לפיח מעל גר דולק, אפשר להשתמש גם בנגטיב צילום משומש וכהה-מאז (משקפי שמש אינם מספיקים). ההסכר-ההסתכלות ישירה בשמש עלולה לפגום בר-איה לא תקנה. מסוכנת מן ההסתכלות בעין הגלויה היא ההתבוננות בחמה הקלוקה דרך משקפת או זכוכית מגדלת ממנה צפוי למת-בונן עוררן מוחלט.